

İngiltere'nin Uluslararası Öğrenci Politikası

UDEF Akademik Çalışmalar Koordinatörlüğü

Marhabo ABDUJABAROVA

Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırgızistanlı Doktora Öğrencisi

UDEF
AKADEMİK ÇALIŞMALAR
ACADEMIC STUDIES

İngiltere'nin Uluslararası Öğrenci Politikası

UDEF Akademik Çalışmalar Koordinatörlüğü

Marhabo ABDUJABAROVA

Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırgızistanlı Doktora Öğrencisi

UDEF
AKADEMİK ÇALIŞMALAR
ACADEMIC STUDIES

İngiltere'nin Uluslararası Öğrenci Politikası

Marhabo ABDUJABAROVA¹

Özet

Küreselleşme etkisi eskisine kıyasla uluslararası göç ve hareketliliğe hız katarak, birçok alanda değişim ve dönüşümü beraberinde getirmiştir. Soğuk savaşın bitiminde dünyada politik dengeler değişerek Batı merkezli sistemler hakim olmaya ve rağbet görmeye başlamıştır. Bu süreçte eğitim sistemi de bu değişimden kendi payına düşeni almıştır. Günümüzde de Batı yönüne akın eden beyin göçü sürekliliğini korumaktadır. Diğer taraftan, etkili dış politika aracı olarak ve olumlu kamuoyunun inşası için sosyo-ekonomik, kültürel, eğitim alanlarında büyük yatırımlar yapılmaktadır. "Yumuşak güç" olarak adlandırabileceğimiz kültürel, eğitim, değişim programları günümüzde yaygın kullanılan araçlar arasındadır. Uluslararası öğrencileri ülkeye çekebilmek için âdeta rekabet edilmektedir. Bunun altında yatan gerekçeler arasında yürütülen dış politikada destek sağlamak için kamuoyunu oluşturmak, ekonomik katkılar, nitelikli iş gücünü çekmek, kendi sisteminin yaygınlaştırılmasını sağlamak gibi nedenler sıralanabilir. Kamu diplomasisi araçlarını etkin kullanan ülkeler arasında İngiltere, eğitim sektöründe belli bir mesafeyi katederek tecrübe sahibi olmuştur. Ancak son üç yılda yürütülen göç ve eğitim politikaları ve alınan Avrupa Birliği'nden çıkma kararı İngiltere'yi bir çok alanda köklü değişime götürmektedir. Eğitim merkezi sayılan İngiltere hızlı bir şekilde AB'den ve diğer ülkelerden eğitim için gelen uluslararası öğrencileri kaybetmeye başlamıştır. Bu durum İngiltere'nin eğitim sistemine ve ekonomisine şimdiden yansımıştır. Uluslararası öğrenciler İngiltere'de karşılaştıkları zorluklardan dolayı AB ülkelerini ve ABD'yi başta olmak üzere diğer ülkeleri tercih etmektedirler. Çalışmanın kapsamında kamu diplomasisi aracı olarak eğitim programları çerçevesinde uluslararası öğrenci politikaları ile ilgili uygulamaların olası ekonomik sonuçları çeşitli literatür ve güncel kaynaklardan faydalanılarak incelenmektedir. Ayrıca İngiltere'de uluslararası öğrenci politikalarının gelişimi ve Brexit süreci çerçevesinde uygulanan stratejiler ele alınarak değerlendirmeler ve politika önerileri yapılmaktadır.

Anahtar kelimeler: uluslararası öğrenci politikaları, Brexit, eğitim ekonomisi

İngiltere'nin uluslararası öğrenci hareketliliği politikaları

Eğitim için ülke tercihi belli bir kriterlere uygunluğu açısından belirlenmekte, bunlar arasında eğitim masrafları, akrabalık ilişkileri, dil uzmanlığı, kaliteli eğitim, vize işlemleri, çalışma fırsatları, araştırma imkanları. Birçok ülke uluslararası öğrencileri kendi ülkesini daha cazip kılacak stratejiler geliştirmekte ve bu görevi takip edecek kuruluşlara destek verilmektedir. İngilizcenin 'global eğitim dili' olarak kabul görmesi yüksek öğretim sektöründe İngilizce müfredatın yaygınlaşmasına ve giderek bu dilde eğitim sunan yüksek eğitim kurumlarına olan talebin artmasına yol açmaktadır.²

İngiltere'de uluslararası öğrenci işlerini takip etmek, olası sorunları çözmek için faaliyette bulunan İngiltere Uluslararası Öğrenci İşleri Kurulu (UK Council for International Student Affairs) kurulmuştur.³

AB dışı ülkelerden İngiltere'ye gelen uluslararası öğrenci sayısı 1997'te 116 bin civarında iken bu sayı 2014 yaklaşık 312 bin kişiye ulaşmıştır, bu ise her 8 öğrenciden 1'i uluslararası öğrenci olduğu anlamına gelmektedir. Bu uluslararası öğrenci yoğunluğunun hem tarihsel hem çağdaş zeminleri bulunmaktadır. Çağdaş politikaların örneği olarak uluslararası öğrenciler ile ilgili düzenlemeleri dile getiren eski Başbakan Tony Blair, yumuşak güç unsuru olarak uluslararası öğrencilere burs, visa değişimi ve ticaretin önemini vurgulaması örnek gösterilebilir. Başbakan Blair bir konuşmasında (1999) uluslararası öğrencilerin dışarıda ülkeyi temsil ettiğini ve ticareti ile dış politikayı geliştirmeye katkıda bulduklarını vurgulamaktaydı.⁴

İngiltere'de kamu diplomasisi ve 'yumuşak güç' kurumları

Soğuk savaş sonrası değişen siyasi dengeler ve uluslararası siyaset meydanında yeni uluslararası aktörlerin yükselişi ile 1990 öncesi dönemde sorunların çözümünde askeri güç kullanımı eskisine nazaran azalmış görünmektedir. Diğer bir deyişle, yeni dönemde uluslararası kuruluşların ve medyanın gücü daha etkin kullanılmaya başlamış, dolayısıyla kamuoyunun oluşturulmasına, yönlendirilmesine, olumlu dış imajın tesisinde bu bahsi geçen daha barışçıl yollar tercih edilmektedir. Nye'a göre, soğuk savaş sonrası dönemde 'sert güç', 'yumuşak güç', 'akıllı güç' kavramları arasında kesin bir ayrışmadan ziyade bunların günün şartlarına uygun olarak kombinasyonu önem kazanmaktadır. 'Yumuşak güç' kavramı bir takım unsuru temsil etmektedir. Bunların arasında müzik, kültür, dil, eğitim sistemi, tarih, edebiyat, popüler kültür, medya, spor başta olmak üzere birçok alanı kapsamaktadır. Yeni dönemde 'yumuşak güç' uygulayıcısı olarak sadece devlet değil, sivil toplum kuruluşları da etkin faaliyette bulunmaktadır.⁵

'Yumuşak güç' bağlamında ABD'nin en büyük rakibi olarak Avrupa Birliği öne çıkmaktadır. Uzun yıllar savaş alanı olan Avrupa artık bir barış ve refah dünyası olarak sanatı, müziği, edebiyatı, eğitimi, dili ile çekim merkezine dönüşmüştür. Kamu diplomasisine yapılan harcamalara göre 2017 yılında Fransa'dan sonra İngiltere ikinci sırada gelmektedir.⁶ Yıllardır bu alanda çalışmalarını sürdüren kurum ve kuruluşlar arasında Goethe Institut, L'Institut Français, British Council kamu diplomasi aktörleri olarak aktif rol almaktadırlar. Öncelikle dünyada İngilizcenin yaygın kültürel iletişim, eğitim ve bilim diline dönüşmesi nedeniyle kendi başına bir yumuşak güç unsurunu teşkil etmektedir. BBC World ise ülkenin yurt dışındaki imajını oluşturarak, dünya geneli için bir nevi 'Avrupa'ya pencere' işlevini üstlenmektedir. British Council, Chavening ve diğer burs programları ile her yıl binlerce öğrenciyi ülkeye çekerek itibar kazanmaktadır.

Diğer taraftan, ülkenin olumlu dış imaj oluşturma kaygısı ve askeri gücünün kullanımı neticesinde siyasi-ekonomik yaptırımlara maruz kalma endişesi daha çok 'yumuşak güç' unsurlarına başvurmasını sağlamaktadır. Özellikle teknik destek ve ekonomik yardımlar, demokratikleşme süreci gibi alanlar ABD ve Avrupa Birliği tarafından Doğu Bloku temsil eden ülkeleri çekmek için kullanılmaktadır. Dış kamuoylarını etkilemek için 1950-1970'lerde British Council ve BBC World Service kurumlarının faaliyetleri ile kamu diplomasisi için büyük yatırımlar yapan ülkeler arasında İngiltere önemli yer tutmaktadır. Bu konuda köklü bir geçmişe dayanan tecrübeye sahip ülke uluslararası öğrencilerin büyük bir kısmını eski sömürgesi olan ve sonradan bağımsızlıklarını kazanmış ülkelere çekmektedir. Bahsedilen tarihsel bağı olan ülkelere İngiltere'ye gelen uluslararası öğrencilerin bu ülkeyi

² Coşkun Can Aktan, Yüksek öğretimde değişim: global trendler ve yeni paradigmalara, İzmir, 2007, s.2

³ Faruk Levent, Özge Karaevli, Uluslararası öğrencilerin eğitime yönelik politikalar ve Türkiye için öneriler, Eğitim Bilimleri Dergisi / Journal of Educational Sciences, Yıl: Haziran 2013, Cilt-Sayı: 38, s. 97-117

⁴ Sylvie Lomer, Soft power as a policy rationale for international education in the UK: a critical analysis, High Educ (2017) 74:581-598, s. 582

⁵ Bekir Aydoğan, Hakan Aydın, Güç kavramı, kamu diplomasisi ve güvenlik, Ekopolitik, Rapor: 11-02, 2011, s.10-11

⁶ The Soft Power 30, <https://softpower30.com/>

yüksek öğretim için başlıca seçme nedenleri arasında geleneklerin benimsenmesi, diline olan aşinalığı, eğitim sisteminin uyumlu olması, bir üst kimlik olarak İngiliz kimliğine aidiyet hissi, kamu kurumsal sistemlerinin benzerliği gibi unsurlar bulunmaktadır. Kamu diplomasisi çerçevesinde devlet ve özel kuruluşları etkin kullanarak ülkenin olumlu imajını oluşturmak ve eski imparatorluk çağrışımını zihinlerde canlı tutmak için büyük yatırımlar yapmaktadır. Burada 'takipçi' kitesine AB ülkelerinden ve Doğu Avrupa'dan gelen uluslararası öğrencileri de eklemek gerekmektedir.⁷

Fakat son 3-4 yılda izlenen göç politikaları ve Avrupa Birliği'nden çıkmak için referanduma gidilmesi, seçmenlerden gereken desteğin alınması, üst düzey yöneticilerin de olduğu ülke vatandaşlarının büyük bir çoğunluğunun dışarıdan olan göç karşıtı görüşlerin ciddi seviyelere gelmesi uluslararası öğrencileri de yakından etkilemektedir.

Brexit tartışmaları

Yüksek Öğretim İstatistikleri Kurumu (HESA) tarafından yayımlanan rapora göre 2013-2014 eğitim yılında British Council aracılığıyla İngiltere eğitim kurumlarına 106 ülkeden gelen uluslararası öğrenci sayıları bir önceki yıla göre %5 artarak, rekor seviyeye ulaştığı görülmektedir. Fakat bu durumun ne kadar süreceği endişesi araştırmacılar arasında tartışmalara yol açmaktadır.⁸

Son beş yılda İngiltere'de göç politikası tartışmaları sürekli gündeme gelmektedir. Bir grup komite başkanı tarafından Başbakan David Cameron'a iletilen yazıda Göç Politikası'nın hedefleri uluslararası öğrencileri kapsamaması gerektiği yönündeki çağrılar bulunmaktaydı, fakat bu öneri hükümet tarafından reddedildi. Diğer taraftan, araştırmacılar ve akademisyenler İngiltere'nin uluslararası öğrencilik pazarındaki payını bu şekilde kaybetme ihtimali ile karşı karşıya kalabileceğini hatırlatmaktadırlar.⁹

Resmi istatistik kamu kurumlarının hudut giriş-çıkış verilerini esas alan raporlarına göre bazı siyasetçiler öğrenci vizelerinin kısıtlanmasına ve öğrenci vizelerinin alım sürecinin zorlaştırılmasına yönelik politikalar talep etmektedirler. Fakat araştırmacılar arasında bu resmi göç istatistikleri 'yanıltıcı' olabileceği yönünde şüpheler uyandırmaktadır. Russell Group'un Politikalar birim başkanı Sarah Stevens'a göre, uluslararası öğrenci göç istatistik sisteminin genel göç istatistiklerinden ayrı tutulması gerektiğini, resmi eğitim için göç ve çalışma için göç olarak da ayrı bir araştırmaların yapılması gerektiğini ve asıl amacı eğitim olan öğrencilerin ülkeye giriş için yaptıkları başvuru sayısının tespitinin daha önemli olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca Eğitim Bakanlığı'nın yayımladığı rapora göre, 2010 yılına göre 2014 yılında ihracat içindeki eğitim payı %30 artış göstererek 188 milyar £ olmakta ve bu miktarın üçte ikisini üniversiteye eğitim ücretleri ödemeleri, diğer eğitim harcamaları ve araştırma ücretleri oluşturmaktadır.¹⁰ Ama bunun yanında İngiltere'de uluslararası öğrenciler bazı vergi ödemelerinden muaf tutulmaktadırlar.¹¹

Bazı görüşlere göre uluslararası öğrencilerin durumu ile ilgili hükümetin göç politikası çerçevesinde yapılan girişimler ülke ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Zira ülke ekonomisine büyük katkılarda bulunan misafir öğrenciler göç istatistiklerinde ayrı kategori altında ele alınması önerilmektedir bu sebeple. Ayrıca bunlara göre uluslararası öğrenciler Brexit sürecinde ülke ekonomisi için 'paraşüt' rolünü üstleneceği de göz önünde bulundurulması gerektiği vurgulanmaktadır.¹²

Kalitesiz eğitim kurumları tarafından vizelerin kötüye kullanılmasını engellemek için Göç danışmanlığı komitesi, uluslararası öğrencilerin ülke ekonomik büyüme ve işgücü piyasası üzerindeki etkisinin araştırılması ile görevlendirilmiştir. Başbakan Theresa May, uluslararası öğrencileri göç istatistiklerinden ayrı turulması yönündeki önerileri sürekli reddetmektedir. Raporu açıklayan siyasetçi Amber Rudd, hükümetin uluslararası öğrenciler için 'kapıyı açık bırakacağını', fakat eğitim vizelerinin kalitesiz kurumlar tarafından kötüye kullanılmasını önleyeceğini belirtti. Diğer taraftan, Göç Bakanlığı'nı endişelendiren husus ise yılda yaklaşık 110 bin kişinin (mezunların)

⁷ Ayhan Nuri Yılmaz, Gökmen Kılıçoğlu, Avrupa Birliği'nin yumuşak güç kullanımı ve diğer ülkeler üzerindeki olumlu etkisi, Bartın Üniversitesi İİBF dergisi, sayı 15, c.8, 2017, s.84-87, 96-98

⁸ UK is top host of international students, but for how long?, <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/uk-top-host-international-students-how-long>

⁹ UK 'losing share of international student market', <http://www.bbc.com/news/education-36252302>

¹⁰ Official estimates of international students in UK 'potentially misleading', <https://www.theguardian.com/education/2017/jul/27/official-estimates-of-international-students-in-uk-potentially-misleading>

¹¹ Tax on foreign income, <https://www.gov.uk/tax-foreign-income/study-in-the-uk>

¹² Folly of a crackdown on international students, <https://www.theguardian.com/education/2016/dec/20/folly-of-a-crackdown-on-international-students>

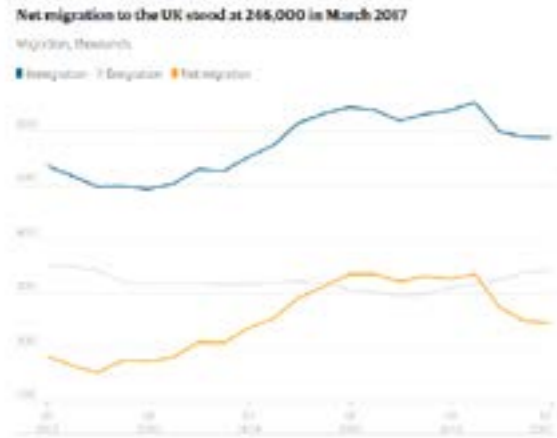

ülkeden çıkış yapıp yapmadığı ile ilgili net verilerin elde edilmesindeki zorluklardır.¹³

Fakat göç istatistiklerinin güvenilirliği ile ilgili tartışmalar arasında verilerin elde edilme yöntemi eleştirilmektedir. Bunun sebebi ise yaklaşık yarım asırdan beridir turizm sektörü araştırmaları için Uluslararası Yolcu Anketi (International Passenger Survey) olarak düzenlenen ve ülkeden çıkış yapan yolcular ile yapılan mülakatlara dayanan bilgilerdir. Şöyle ki yılda yaklaşık bir milyon yolcu ile mülakat yapılırken 'uzun vadeli' göçmenlerin ayrı başlık altında değerlendirilmemesi 'yanıltıcı' sonuçlara yol açmaktadır.¹⁴

Diğer taraftan, bu tartışmaların ekonomik boyutu da kendini göstermeye başlamıştır. Eğitim sektöründe uygulamaya konulan katı vize prosedürü ve eğitim ücretlerinin artışı uluslararası öğrencileri ABD, Kanada, Avustralya gibi başka ülkeleri seçmek için önemli gerekçeleri oluşturmaktadır. İngiltere'nin Yüksek Öğrenim Fonu Konseyi'nin (HEFCE) verilerine göre, son 30 yılda ilk defa misafir öğrenci sayısında azalma görülmüştür. Sadece 2011-2012 yıllarında toplam sayı yaklaşık 5 bin öğrenciye azalmıştır. Yine HEFCE verilerine göre 2010 yılında Hindistan ve Pakistan'dan gelen öğrencilerin sayısı yarıya azalmıştır. Ayrıca HEFCE'ye göre, uluslararası öğrencilerin katkıları 2011 yılında ülkenin GSMH içindeki payı %2,8 seviyesine ulaşmış ve yüksek öğretim kurumları gelirlerinin %30'luk bir payı yine uluslararası öğrencilerden gelmiştir.¹⁵ Uluslararası öğrencilerin ülkeye yaptığı ekonomik katkılarına rağmen göç politikası çerçevesinde uygulamaya geçirilen bir takım yeni zorluklar misafir öğrencilerin 'kendi evine dönme zamanı' geldiği mesajını vermektedir.¹⁶ Çoğu araştırmacı ve akademisyenlerin dikkatini çeken bir diğer husus ise, İngiltere'de uygulanan 'göç politikalarının' 'beyin göçüne' verdiği zararın boyutlarıdır. Diğer bir deyişle mesele, uzun yıllar içinde ülkeye gelen kaliteli iş gücünün ülkeyi terk etmesi ve dolayısıyla iş piyasasında yaşanacak olan ekonomik zararın yanında ülkenin rekabet edilebilirlik potansiyelini tehlikeye atmasıdır.¹⁷

Resmi istatistiklere göre Brexit tartışmaları AB vatandaşı olan uluslararası öğrencileri de endişelendirdi ve bu, göç rakamlarında aşırı düşüş olarak görülmektedir. Liberal Demokrat'lardan Vince Cable ise AB vatandaşlarının ülkeyi terk etmesini Brexit nedenine bağlamaktadır. Zira son on yılın rakamlarına göre, sürekli olarak AB vatandaşı ülkeyi terk etmektedir. Bu sayı her yıl yaklaşık 33 000 artarak 122 000'e kişiye ulaşmıştır.¹⁸ Ayrıca kaliteli AB iş gücünü de kaybetmektedir. Dolayısıyla Brexit ile beraber 'Brexodus' (Brexit ve exodus (göç) kelimelerin bileşiminden oluşmaktadır) etkisi de kendini ciddi rakamlar ile göstermektedir. 'Brexodus', İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrıldığında beklediği bireylerin (özellikle AB vatandaşlarının) ve Birleşik Krallık'taki şirketlerin toplu çıkışını ifade eder.¹⁹

13 Expert panel to assess impact of international students on UK jobs, <https://www.theguardian.com/education/2017/aug/24/expert-panel-impact-international-students-uk-jobs-migration-advisory-committee>

14 The Guardian view on international students: too valuable to limit, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/nov/30/the-guardian-view-on-international-students-too-valuable-to-limit>

15 İngiltere yabancı öğrencilerini kaybediyor, <http://www.hurriyet.com.tr/ingiltere-yabanci-ogrencilerini-kaybediyor-26185187>

16 Zeynep Şentek, <https://m.bianet.org/biamag/siyaset/166941-ingiltere-nin-goc-politikasi-eskiler-gitsin-yeniler-gelmesin>

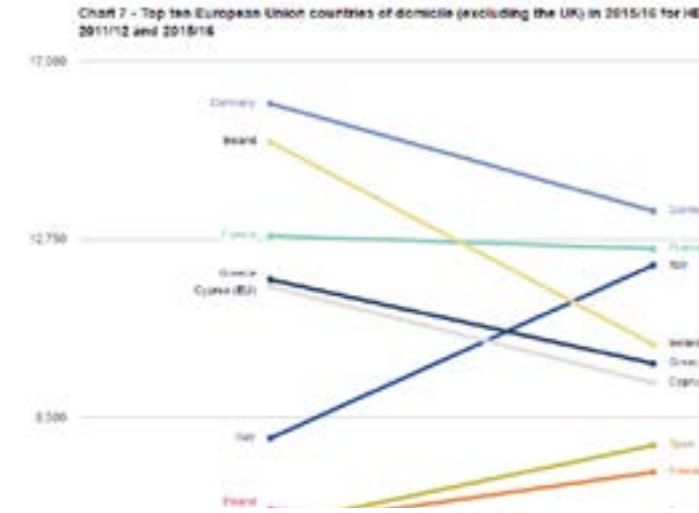
17 Yannis Papadimitriou, Deutsche Welle Türkçe, Doğu Avrupa'nın Brexit korkusu, <http://www.dw.com/tr/do%C4%9Fu-avrupan%C4%B1n-brexit-korkusu/a-19348194>

18 Net migration to UK drops to lowest level for three years, <https://www.theguardian.com/world/2017/aug/24/net-migration-to-uk-drops-to-lowest-level-for-three-years>

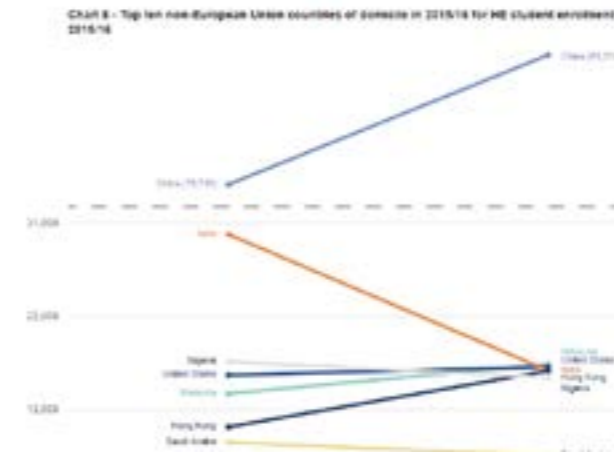
19 <https://www.investopedia.com/terms/b/brexodus.asp>

Genellikle İngiltere'ye ekonomik ve sosyal alanlarında katkıda bulunan gruplar ve katkıların boyutları hakkında çok da konuşulmuyor: doktorlar ve hemşireler, bakım çalışanları, yetenekli göçmenler, girişimciler ve uluslararası öğrenciler. Politika kurucuların bu sağlanan faydaları görmezden gelip göçmenlerin hepsi için toptancı uygulama beklenmedik sorunlara yol açabilmektedir.²⁰ Politik erkin yasadışı göç endişesine rağmen uluslararası öğrencilerin %97'i eğitim süresi bitiminde ülkeyi terk ettiğini göstermektedir.²¹ Diğer taraftan, Brexit sürecinin 2019 yılına kadar devam edeceği ve yeni düzenlemelerin şu anda görülen tabloyu bir daha değiştireceği de tahmin edilebilir.

HESA verileri (Grafik 7) AB ülkeleri ile olan öğrenci değişimi (İngiltere hariç) sıralamasında en iyi 10 AB ülkesinin 2011/12-2015/16 süre içinde gerçekleşen değişimi göstermektedir. Buna göre beş yıllık dönemde, en iyi 10 ülke arasında İtalya öğrenci kayıtlarının % 52 ile en büyük artış oranına ulaşmıştır. İrlanda aynı dönemde, % 32'lik bir düşüş ile en büyük yüzde azalmayı gördü.²²

AB üyesi olmayan ülkeler arasında okula kayıt yapanların sayılarına göre ilk on ülke sıralaması bu şekilde olmaktadır: Çin, Malezya, ABD, Hindistan, Hong Kong, Nijerya, Suudi Arabistan, Singapur, Tayland, Kanada.²³ Grafik 8'de görüldüğü gibi, beş yıllık dönemde ilk 10 ülke arasında Hong Kong'dan gelen öğrenci kayıtlarında % 48'lik bir artış göstermektedir.²⁴

20 British Future and Universities UK / International students and the UK immigration debate, s.26, <http://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Documents/2014/international-students-immigration-debate.pdf>

21 97% of international students leave UK after studies, <https://thepienews.com/news/government/97-international-students-leave-uk-studies/>

22 <https://www.hesa.ac.uk/news/12-01-2017/sfr242-student-enrolments-and-qualifications>

23 <https://www.ukcisa.org.uk/Research--Policy/Statistics/International-student-statistics-UK-higher-education>

24 <https://www.hesa.ac.uk/news/12-01-2017/sfr242-student-enrolments-and-qualifications>

Bu verilere göre uluslararası öğrencilerin ülkeye sağladığı ekonomik katkıları düşünülebilir.²⁵

Türkiye için çıkarımlar ve öneriler

Türkiye için uluslararası öğrenciler projesi SSCB'nin dağılımıyla başladığı söylenebilir. Büyük Öğrenci Projesi kapsamında bağımsızlığını yeni kazanan Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinden ilk öğrenci grubu Türkiye yüksek öğretim kurumlarında eğitim almışlardır. Günümüzde bu faaliyeti Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı kurumu yürütmekte ve bu kurum her yılda yaklaşık 5 bin yeni öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır.²⁶ Ayrıca başka ülkelerde faaliyet gösteren kültür merkezleri, Türk dış temsilciliklerinin açtığı eğitim kurslarının Türkiye'ye potansiyel öğrenci hazırlığı açısından büyük öneme sahiptir.

ÖSYM verilerine göre, 2016-2017 yılında toplam 108076 uluslararası öğrenci eğitim almaktadır, bunun içinde öğrenci ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora programlarına yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 25827 kişiye ulaşmıştır.²⁷

	Ön lisans	Lisans	Yüksek lisans	Doktora	Genel toplam
Yeni kayıt	2045	17735	4615	1432	25827
Toplam öğrenci sayısı	6199	75121	19130	7626	108076

Kaynak: YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN UYUKLARINA GÖRE SAYILARI, ÖSYM 2016 - 2017

Türkiye'de yüksek öğretim kurumlarında uluslararası ofislerin aktif faaliyette bulunması, YÖK ve diğer bakanlıklar arasında etkin iletişimin sağlanması, çok dilli programların açılması, barınma ve diğer resmi evrakların hazırlanmasında ve edinilmesi sürecinin daha sistemli bir şekilde tasarlanması ülkeye uluslararası öğrencileri çekmek için önemli hususlar rol oynamaktadırlar.²⁸ ÖSYM'nin verilerine göre 2012-2013 yılında Türkiye'de toplam 1703 yabancı uyruklu yüksek öğretim kurumunda çalışmaktadır, bu sayı dünya geneline göre oldukça düşük olarak değerlendirilmektedir.²⁹

²⁵ Universities UK, <http://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Pages/briefing-economic-impact-of-international-students.aspx>

²⁶ www.turkiyeburslari.gov.tr

²⁷ https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2017/2017_T21_V2.pdf

²⁸ Hilal Büyükgöze, Bir Etki Aracı Olarak Türk Yükseköğretiminin 'Yumuşak Güç' Bağlamında İncelenmesi, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, Cilt/Volume 6, Sayı/Number 1, Nisan/April 2016; Sayfa/Pages 41-49

²⁹ Faruk Levent, Özge Karaevli, Uluslararası öğrencilerin eğitime yönelik politikalar ve Türkiye için

Eğitim programları tek taraflı değil, çift taraflı etkileşimi gerektirmektedir. Yükseköğretim ve Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğü bilgilerine göre 2016-2017 eğitim öğretim döneminde İngiltere'de burslu olarak öğrenim görmek için yüksek lisans, doktora ve dil öğrenimi gibi programları için 1184 öğrenci gönderilmiştir.³⁰

Bir başka husus ise, Türkiye'den burslu olarak İngiltere'ye giden öğrencilerin dışında üniversiteler arası dönemsel değişim, staj, kültürel programlar olarak çeşitli programlar çerçevesinde iki ülke arasında öğrenci mübadelesi gerçekleşmektedir. Ayrıca uluslararası öğrenci değişimini ve tecrübe paylaşımını sağlamak için konferans, sempozyum, kültürel tanıtım programları, fuar, spor aktiviteleri düzenlemek, ülke tanıtımı ve bilimsel mübadele açısından önem arz etmektedir.³¹ Yüksek öğretim birimleri ile resmi kurumlar arasında etkin iletişim ağlarının kurulması öğrencilerin ülkeye giriş-çıkışlarını kolaylaştırmaktadır. Barınma, oturma izni, okul kaydı, ders kaydı, vize başvurusu ve diğer resmi işlemler gibi çoğu zaman rehberlik ve yönlendirme zorluklarından dolayı eğitimi bitirmeden veya eğitim sürecine başlamadan kendi ülkesine dönmek zorunda kalmaktadır. Dolayısıyla eğitim kurumları ve resmi kurumların arasında iletişimin sağlanması, kaliteli rehberlik hizmetinin sunulabilmesi uluslararası öğrencileri ülkeye çekme açısından önemli olarak görülmektedir.

Kaynakça

97% of international students leave UK after studies, <https://thepienews.com/news/government/97-international-students-leave-uk-studies/>

Ayhan Nuri Yılmaz, Gökmen Kılıçoğlu, Avrupa Birliği'nin yumuşak güç kullanımı ve diğer ülkeler üzerindeki olumlu etkisi, Bartın Üniversitesi İİBF dergisi, sayı 15, c.8, 2017, s.84-87, 96-98

Bekir Aydoğan, Hakan Aydın, Güç kavramı, kamu diplomasisi ve güvenlik, Ekopolitik, Rapor: 11-02, 2011, s.10-11

British Future and Universities UK / International students and the UK immigration debate, s.26, <http://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Documents/2014/international-students-immigration-debate.pdf>

Coşkun Can Aktan, Yüksek öğretimde değişim: global trendler ve yeni paradigmlar, İzmir, 2007, s.2

Expert panel to assess impact of international students on UK jobs, <https://www.theguardian.com/education/2017/aug/24/expert-panel-impact-international-students-uk-jobs-migration-advisory-committee>

Faruk Levent, Özge Karaevli, Uluslararası öğrencilerin eğitime yönelik politikalar ve Türkiye için öneriler, Eğitim Bilimleri Dergisi / Journal of Educational Sciences, Yıl: Haziran 2013, Cilt-Sayı: 38, s. 97-117

Folly of a crackdown on international students, <https://www.theguardian.com/education/2016/dec/20/folly-of-a-crackdown-on-international-students>

HESA, <https://www.hesa.ac.uk/news/12-01-2017/sfr242-student-enrolments-and-qualifications>

Hilal Büyükgöze, Bir Etki Aracı Olarak Türk Yükseköğretiminin 'Yumuşak Güç' Bağlamında İncelenmesi, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, Cilt/Volume 6, Sayı/Number 1, Nisan/April 2016; Sayfa/Pages 41-49

How can universities help international students feel at home?, <https://www.theguardian.com/higher-education-network/2017/sep/18/how-can-universities-help-international-students-feel-at-home>

Investopedia, <https://www.investopedia.com/terms/b/brexodus.asp>

İngiltere yabancı öğrencilerini kaybediyor, <http://www.hurriyet.com.tr/ingiltere-yabanci-ogrencilerini-kaybediyor-26185187>

öneriler, Eğitim Bilimleri Dergisi / Journal of Educational Sciences, Yıl: Haziran 2013, Cilt-Sayı: 38, s. 97-117

³⁰ Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2016/'17, sf.236, http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/08151328_meb_istatistikleri_organ_egitim_2016_2017.pdf

³¹ How can universities help international students feel at home?, <https://www.theguardian.com/higher-education-network/2017/sep/18/how-can-universities-help-international-students-feel-at-home>

Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2016/'17, sf.236, http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/08151328_meb_istatistikleri_organ_egitim_2016_2017.pdf

Net migration to UK drops to lowest level for three years, <https://www.theguardian.com/world/2017/aug/24/net-migration-to-uk-drops-to-lowest-level-for-three-years>

Official estimates of international students in UK 'potentially misleading', <https://www.theguardian.com/education/2017/jul/27/official-estimates-of-international-students-in-uk-potentially-misleading>

ÖSYM, https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekokretimIstatistikleri/2017/2017_T21_V2.pdf

Sylvie Lomer, Soft power as a policy rationale for international education in the UK: a critical analysis, High Educ (2017) 74:581–598, s. 582

Tax on foreign income, <https://www.gov.uk/tax-foreign-income/study-in-the-uk>

The Guardian view on international students: too valuable to limit, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/nov/30/the-guardian-view-on-international-students-too-valuable-to-limit>

The Soft Power 30, <https://softpower30.com/>

UK is top host of international students, but for how long?, <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/uk-top-host-international-students-how-long>

UK 'losing share of international student market', <http://www.bbc.com/news/education-36252302>

UKCISA, <https://www.ukcisa.org.uk/Research--Policy/Statistics/International-student-statistics-UK-higher-education>

Universities UK, <http://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Pages/briefing-economic-impact-of-international-students.aspx>

Yannis Papadimitriou, Deutsche Welle Türkçe, Doğu Avrupa'nın Brexit korkusu, <http://www.dw.com/tr/do%C4%9Fu-avrupan%C4%B1n-brexit-korkusu/a-19348194>

YTB, www.turkiyeburslari.gov.tr

Zeynep Şentek, <https://m.bianet.org/biamag/siyaset/166941-ingiltere-nin-goc-politikasi-eskiler-gitsin-yeniler-gelmesin>

İngiltere'nin Uluslararası Öğrenci Politikası

İngiltere'nin Uluslararası Öğrenci Politikası

UDEF

AKADEMİK ÇALIŞMALAR
ACADEMIC STUDIES